

Zorgen voor morgen

Preekschets over Mattheus 6:33 (n.a.v. het 'conciliair proces')

drs. J. Stelwagen

Schriftlezingen:

Exodus 20:1 t/m 17 en 23:10 t/m 12

(als wetslezing)

Genesis 8:22 t/m 9:17

1 Corinthiërs 15:50 t/m 58

Mattheus 6:24 t/m 34.

1. In Mattheüs 6 nodigt de Here Jezus ons uit om op de vogels en de bloemen te letten. Dan zul je zien hoe goed de Schepper voor hen zorgt en hoe mooi ze er bij staan. Dan zul je ontdekken dat je niet bezorgd hoeft te zijn. Dat nu gaat in onze tijd niet meer op.

Wie nu naar de vogels en de bloemen gaat kijken, gaat zich ernstig zorgen maken. En als we ons afvragen wat er dan toch gebeurd is tussen toen en nu, dan worden we naar de mens verwezen. De mens heeft zich ontwikkeld en zijn technisch kunnen spectaculair vergroot. Hij heeft zich zo groot gemaakt dat de aarde hem bijna niet meer dragen kan.

'De vrees en schrik voor u zij over al het gedierte der aarde en over al het gevogelte des hemels' hoorden we God zeggen in Genesis 9. Was het dus Gods bedoeling dat het zo zou gaan?

Zeker niet. Want juist in Genesis 9. lezen we dat Hij zijn verbond oprichtte niet alleen met de mens, maar ook met alle levende wezens die bij hem zijn: het gevogelte, het vee en het wild gedierte der aarde. Ja, er wordt zelfs over een verbond met de áárde gesproken. Een verbond dat het leven op aarde nooit meer zo vernietigd zal worden, als het door de zondvloed geschiedde. Mensen, dieren en planten mogen samen delen in dat verbond.

Nu, dan moet er wel iets grondig mis zijn als de mens zozeer de vijand is geworden van

de dieren en van de natuur als dat in onze tijd het geval is. Toen de Wereldraad van kerken en de Rooms-katholieke kerk in 1983 alle christenen opriepen om zich samen te bezinnen op de grote wereldproblemen van gerechtigheid, vrede en heilheid van de schepping was dat bepaald geen luxe.

2. Maar is dit nu iets waarmee de kerk zich moet bezig houden? Dit is toch iets voor deskundigen en politici? De kerk is er toch voor 'het geloof' en deze dingen hebben toch niet met geloof te maken?

Bovendien, Jezus zelf zegt toch dat we ons niet bezorgd hoeven te maken voor de dag van morgen? Geen zorgen om ons voedsel of ons drinkwater? Dat doen de heidenen. God zal heus wel zorgen dat zijn kinderen te eten hebben.

Wat zegt Jezus precies?

De pericoop begint in vers 25 met de woorden: 'Daarom (dia touto) zeg Ik u: weest niet bezorgd over uw leven. Het woordje 'daarom' wijst terug naar wat vooraf gaat. Daar staat blijkbaar de reden waarom wij niet bezorgd moeten zijn. De reden blijkt dan te zijn dat niemand twee heren kan dienen: je kunt niet God dienen èn mammon. Daarom zeg Ik u: weest niet bezorgd! Het woord 'bezorgd zijn' (merimnao) betekent ook: je aftobben, ploeteren. Jezus ziet zoveel mensen zich aftobben. Altijd maar bezig voor dat eten en dat drinken en die kleding. Ze komen nergens anders aan toe, want ze zijn altijd maar bezig voor 'later'. Voor als ze misschien ziek zullen worden of oud, voor als er slechte tijden komen enz. enz.

Welnu, als je zo leeft dan dien je de mammon, zegt Jezus.

Het woord 'mammon' schijnt samen te

hangen met het woord 'amen' (vgl. Kittel bij mamoonas). Amen betekent: het is vast en zeker, het is betrouwbaar. Mammon is dan een woord voor datgene wat je vastheid geeft in het leven, zodat je zegt: daar kan ik op bouwen. Veel mensen zoeken die vastheid in hun bezit. Zo proberen ze een vaste basis onder hun leven te leggen.

Maar dat is een eindeloos werk. Want wanneer heb je ooit genoeg? Wanneer kun je echt 'amen' zeggen? Nu ben ik veilig? Is dat niet de diepste reden waarom wij met ons allen altijd meer willen en steeds groter moeten? Waarom er geen grenzen mogen zijn aan onze groei? We komen niet klaar met het leggen van die bodem onder ons bestaan.

Een eind zal er alleen zijn als wij 'amen' leren zeggen tegen God en tegen Christus. Als wij ontdekken dat er allang een bodem onder ons leven gelegd is en dat *Hij* dat is. Dat Hij de Heer is van je leven.

En dat je als het er op aankomt slechts één zorg hebt: Hem te dienen, zijn koningschap te zoeken. Dat is: Hem koning laten zijn. Dáárom hoeven wij niet bezorgd te zijn over ons leven en over de vrede en de gerechtigheid en het milieu.

Nee, want inderdaad kun je ook met die zaken op een verkeerde, bezorgde manier bezig zijn. Alsof *wij* een bodem onder de wereld moeten leggen. Alsof de wereld van ons afhangt. Dan ga je op een fanatieke, krampachtige manier aan de gang. Dan verdraag je het niet dat anderen anders denken dan jij. Dan grijp je tenslotte desnoods naar geweld en naar ondemocratische middelen om je goede doel te bereiken.

3. Zo hoeft het niet.

Het mag op een *onbezorgde* manier.

Omdat ik weet dat er een Heer is. Hij heeft de wereld geschapen, ik niet. Dan hangt ze ook niet van mij af, maar van Hem. Hij zal haar wel redden. Ik heb slechts één zorg: zijn Koninkrijk te zoeken en zijn gerechtigheid. Zó om te gaan met de natuur, met de dieren, met het voedsel, met de dingen, met het geld, dat ik *zijn* wil doe.

Daarom zegt Jezus niet: zoek eerst het milieu te herstellen of: zoek eerst meer gerechtigheid te brengen. Maar Hij zegt wel: zoek eerst het Koningschap van God in je

leven. Als je dat doet, dan krijgt alles z'n plaats. Dan zul je op ieder terrein van het leven naar Gods wil zoeken. Dan zullen de planten en de dieren en de mensen je ter harte gaan omdat je weet dat zij God ter harte gaan.

Dan ook alleen zullen we het kunnen opbrengen om, offers te brengen. Als wij werkelijk onbezorgd zijn om ons leven omdat we het in Gods handen weten. En als wij werkelijk geloven dat de Koning het van ons vraagt. Anders zullen we het nooit doen.

Want we willen toch helemaal niet terug? Niet terug naar een leven met minder comfort en minder welvaart? We willen toch gewoon doorgaan en houden wat we hebben?

4. Zoek éerst zijn Koningschap!

Dat wil zeggen: zoek Hem, je Koning, die in Christus een bodem onder je leven heeft geschoven. En die de last en de schuld van je leven op Zich heeft genomen. En die zijn Geest heeft uitgestort. Zóék Hem. Zoek het contact met Hem. Zoek Hem in de Schriften en in het gebed. Laat dat de centrale krachtbron van je leven zijn.

Dan wordt al het andere bovendien geschonken. Het wordt je toegeschikt. Het komt naar je toe. Van een andere kant. Van Gods kant. Je hoeft jezelf er niet met alle geweld toe te pressen. Het gaat haast vanzelf. Want zijn Geest, zijn liefde wordt in je uitgestort. Er gaan vruchten groeien in je leven.

Zo komt er dan vanzelf ruimte voor het echte 'zorgen'.

Zorgen voor anderen, zorgen voor de natuur, zorgen ook voor de toekomst van onze kinderen en kleinkinderen.

Zorgen voor morgen.

5. Toch ligt de vraag er nog of de gemeente van Christus zich nu wel druk moet maken om zo iets als het milieu. Is voor een christen deze aarde eigenlijk niet een gepasseerd station? Een christen verlangt toch naar de nieuwe aarde? En wat er met de oude gebeurt, dat interesseert hem toch nauwelijks meer?

Wie zo denkt doet alsof die nieuwe aarde niets te maken heeft met deze oude. Alsof die nieuwe aarde niet een verlossing van de oude zal zijn, maar een totale nieuwbouw.

En alsof het koninkrijk van God niets te maken heeft met deze werkelijkheid waarin wij nu leven. Die vergeet dat deze aarde schepping van God is en dat Hij niet laat varen het werk van zijn handen. Die vergeet dat Gods wil hier op aarde gedaan wil worden. En die maakt een volstreekte scheiding tussen het natuurlijke en het geestelijke.

Een christen verlangt naar de nieuwe aarde. En daarom kan hij deze oude aarde niet laten zoals hij is. Hij kan het niet laten om naar die nieuwe aarde toe te werken.

Maar dat lukt toch nooit?

Nee.

Vlees en bloed kunnen het Koninkrijk van God niet beërven. Maar heel deze werkelijkheid zal door God Zelf veranderd moeten worden, verheerlijkt, verlost!

(1 Cor. 15:50 t/m 58).

Maar juist daarom geloven we dat onze arbeid hier niet tevergeefs is.

Wat gedaan is uit liefde tot Jezus dat houdt zijn waarde en dat zal blijven bestaan.

Verantwoording

1. Het was de bedoeling om ook in een kerkdienst de thematiek van het conciliair proces aan de orde te stellen en zo de gemeente te betrekken bij een Haagse Kerkendag, die op 21 mei jl. gehouden is en bij de landelijke Kerkendag van 16 september.

Tevoren waren de vragen van vrede, gerechtigheid en milieu aan de orde gesteld op de catechisatie en op enkele kringen.

2. Ik moest er mee rekenen dat er heel wat gemeenteleden zijn, voor wie de relatie tussen gerechtigheids- en milieuvragen en het christelijk geloof niet duidelijk is. Het zij omdat ze dat slechts aardse en politieke zaken vinden, terwijl het in het Evangelie om geestelijke zaken gaat; het zij omdat zij zich met deze zaken bezig houden op een geseclariseerde manier, alsof het van ons afhangt.

Ik wilde duidelijk maken dat het onbestaanbaar is dat de christelijke gemeente de zorgen, waaruit het conciliair proces voortgekomen is, niet zou delen. Zij is minstens zo *diep* bezorgd als de wereld.

Maar dat het ook onbestaanbaar is dat zij op

dezelfde wijze bezorgd zou zijn als de wereld. Omdat zij weet dat er gezorgd wordt en dat er een Koning is.

3. De pericop Mattheüs 6:24 t/m 34 bleek heel spannend in dit verband. Allereerst om haar inzet bij de bloemen en de vogels, maar vooral omdat zij de terechte zorg voor het leven en voor het voortbestaan plaatst in het licht van het Koningschap van God en daarmee in het licht van de onbezorgdheid. Daarom is het van wezenlijk belang de pericop en dus de lezing te laten beginnen bij vers 24.

Zo komt er *ontspanning* in de problematiek. Maar zo komt er ook pas de juiste *spanning* op te staan. Niet dat onze toekomst in het gedrang komt is het ergste, maar dat Gods aarde in het nauw komt en dat zijn wil niet gedaan wordt.

Dat zou onze drijfveer moeten zijn.

Zo ook alleen is er kans op echte verandering.

Als de wereld het moet hebben van onze bezorgdheid of van ons idealisme, dan ziet het er somber uit. Alleen als wij ons door Gods Koningschap tot de orde van zijn Koninkrijk laten roepen zal er echte verandering kunnen komen. Want waar zijn Geest de ruimte krijgt, daar gebeurt iets, daar is nieuwe schepping.

Daarom zou de gemeente van Christus eigenlijk voorop moeten lopen en aan de wereld laten zien dat het echt anders kan.

4. De lezing uit Genesis 9, over het Noachietisch verbond, is gekozen omdat daar de mens op z'n plaats gezet wordt tussen de medeschepselen. Wij moeten een toontje lager zingen.

De lezing uit 1 Corinthe 15 is gekozen omdat daar zo duidelijk wordt gezegd dat 'vlees en bloed' het Koninkrijk niet kunnen beërven. Er gaapt een kloof tussen onze 'beste werken' en het Koninkrijk, die van ons uit niet te overbruggen is. Toch blijkt dat geen reden om de handen in de schoot te leggen. Integendeel, het wil ons juist activeren om overvloedig te zijn in het 'werk des Heren', want het zal niet tevergeefs zijn. Door Christus die reeds over de kloof gegaan is.